UK Health Security Agency

NHS CARE

መምርሒ ናይ ጽድያ 2025 መደብ ክታበት ኮቪድ-19

75 ዓመትን ልዕሊኡን ዝዕድሚኦም ሰባት፣ ነበርቲ ኣብ ናይ ገዛ ክንክን ዘለዉ ኣረጋውያን፣ ከምኡ'ውን ዕድሚኦም 6 ወርሕን ልዕሊኡን ዝደኸመ ስርዓተ ምክልኻል ሕማም ዘለዎም ሰባት፣ ኣብዚ ጽድያ መጠን ክታበት ኮሮናቫይረስ (ኮቪድ-19) ክቐርበሎም እዩ።

ናይ ጽድያ ክታበት ንመን እዩ ዝወሃብ?

ሕማም ኮቪድ-19 ኣብቶም ዕድመ ዝደፍኡን ኣቐዲሞም ሕዱር ሕማም ዝጸንሖም ሰባትን ኣዝዩ ዝኸበደ እዩ። በዚ ምኽንያት እዚ ድማ፣ እቶም 75 ዓመትን ልዕሊኡን ዝዕድሚኦም፣ ኣብ ናይ ገዛ ክንክን ዝነብሩ፣ ከምኡውን እቶም 6 ዓመትን ልዕሊኡን ዝዕድሚኦም ንሓደጋ ሕማም ዝተቓልዑ ጉጅለታት ናይ ወቕቲ ጽድያ መጠን ክታበት ኮቪድ-19 ክወሃቦም እዩ።

ናይ ጽድያ ክታበት ዝወሃበሉ ግዜ

ኣብ መንጎ ሚያዝያን ሰነን ቆጸራ ክወሃበካ ኣለዎ፣ እቶም ዝለዓለ ሓደጋ ዘለዎም ድማ መጀመርያ ክወሃቦም ይግባእ። ድሕሪ ናይ መወዳእታ መጠን ክታበትካ ኣብ ከባቢ 6 ወርሒ ኣበራታዒ ክታበት ክትወስድ ክትዕደም ኢኻ፣ ግን ድሕሪ 3 ወርሒ ቀልጢፍካ ክትወስዶ ትኽእል ኢኻ።

ኣብ መንጎ ሚያዝያን ሰነን ዕድሜኻ 75 ዓመት ትመልእ እንተኾንካ፣ ክሳብ ዕለተ ልደትካ ክትጽበ የብልካን፣ ንኽታበት ምስ ተጸዋዕካ ክትሳተፍ ትኽእል ኢኻ።

ኣየናይ ዓይነት ክታበት እዩ ዝወሃበኩም፧

ካብ ትካል ክታበት Pfizer ወይድማ Moderna ዝተሰርሐ ዓይነት ክታበት ኣብ ዓዲ እንግሊዝ ዝተፈቕደሉ ክወሃበኩም እዩ። እዞም ክታበታት ካብቲ መበቆላዊ ክታበት ጀሚሮም ዝተመሓየሹ ኮይኖም፣ ንዝተፈለየ ዓይነታት ኮቪድ-19 ዕላማ ዝገበሩ እዮም። እዞም ዝተመሓየሹ ክታበታት ንመከላኸሊ ብጽቡቕ የበራትዑ፣ ከምኡ'ውን ኣንጻር እቶም ኣብ ቀረባ እዋን ዝመጹ ዓይነታት ኮቪድ-19 (Omicron) ቁሩብ ዝለዓለ ደረጃ ጸረ-ነፍሳት ይህቡ።

ኣብዚ ጽድያን ክረምትን ኣየኖት ፍሉያት ዓይነት ኮቪድ-19 ይላብዑ ከም ዘለዉ ክንግምት ስለ ዘይንኽእል፣ እቲ ሓባራዊ ኮሚተ ክታበትን መበራትዕን (JCVI) ኣብ ዳሕረዎት ሰሙናት መደብ ናይ ቀውዒ 2024 ዝጥቀመሉ ክታበት ኣብ ጥቕሚ ክውዕል ከም ዘለዎ ደምዲሙ ኣሎ።

> ነቲ ዝቐርበልኩም ክታበት ብዝተኻእለኩም መጠን ቀልጢፍኩም ተቐበሉ - ኣብ ትኽክለኛ ግዜ ንዓኹም ዝምጥን ክታበት ክወሃበኩም እዩ።

ነቲ ኣብ ወቕቲ ጽድያ ዝወሃብ ክታበት ክወስዱ ዘይክእሉ ሰባት ከመይ ዝበሉ እዮም

ኣብዚ ወቕቲ ጽድያ'ዚ ነዚ ክታበት እዚ ክወስዱ ዘይግብኦም ኣዝዮም ዉሑዳት ብቑዓት ሰባት ኣለዉ። ኣብቲ ዝሓለፈ ግዜ ክታበት ምስ ወሰድኩም ብርቱዕ ዝኾነ ነድሪ ቁጠዐ ኣካላት ኣጋጢሙኩም እንተነይሩ፣ ብዛዕብኡ ምስ ሓኪምኩም ክትዘራረብሉ ይግባእ።

ጎድናዊ ሳዕቤናት

ልሙዳት ጎድናዊ ሳዕቤናት፡- ብመሰረት'ቲ ቅድሚ ሕጂ ዝወሰድካዮ መጠን ክታበት፣ እቶም ልሙዳት ጎናዊ ሳዕቤናት ኣብ ኩሎም ክታበት ኮቪድ-19 እንተላይ ኣብቶም ኣብዚ ጽድያ ኣብ ጥቕሚ ዝውዕሉ ዘለዉ እዋናዊ ክታበታት ተመሳሰልቲ ኮይኖም፣ ነዞም ዝስዕቡ ድማ የጠቓልሉ፣

- ኣዝዩ ዘቖንዙ፣ ክብድብድ ዝብለ ስምዒት ከምኡውን ኣብቲ ዝተኸትበ ክፋል ኢድ እንተለምሊሙ – እዚ ኣብተን ቀዳሞት 1 ክሳብ 2 መዓልታት ድሕሪ ክታበት እናበርተዐ ዝኸይድ እዩ።
- ናይ ድኻም ስምዒት
- ቃንዛ ርእሲ
- ሓፈሻዊ ቃንዛታት ወይ ቅልል ዝበሉ ናይ ጉንፋዕ ዝመስሉ ምልክታት

ኩነታትኩም ንምምሕያሽ ኣዕረፍኩም ፓራሲታሞል ዝተባህለ ፈውሲ ቃንዛ (ኣብቲ ናይ ሓበሬታ ወረቐት መጠቕለሊ ዘሎ መምርሒ ኣወሳስዳ መጠን ፈውሲ ተኸቲልኩም) ክትወስዱ ትኽእሉ።

መብዛሕትኡ ግዜ ድሕሪ ክታበት እቶም ዝረኣዩ ጎናዊ ሳዕቤናት ካብ ሰሙን ንዘይነውሕ ግዜ ጥራይ ይጸንሑ። ምልክታትካ ዝገደደ እንተመሲሉ ወይ እንተተሻቒልካ፣ ናብ NHS 111 ወይ ናብ ናይ ጽሑፍ/ተሌፎን ኣጠቓቕማ 18001 111 ክትድውል ትኽእል ኢኻ።

ብተወሳኺ ብዛዕባ ጥርጡራት ጎናዊ ሳዕቤናት ናይ ክታበትን መድሃኒታትን ክትሕብሩ ትኽእሉ ኢኹም። ናይዚ መደብ ናይ መራኸቢ ሓበሬታ ንምርካብ ኣብ ድሕሪት/ግልባጥ ገጽ ናይዚ ተበታኒ ወረቐት ተመልከቱ።

ከበድቲ ጎድናዊ ሳዕቤናት፦ ኣብ ልቢ ከጋጥሙ ዝኽእሉ ነድርታት (ነድሪ ጭዋዳ ልቢ (myocarditis) ወይድማ ነድሪ ሽፋን ልቢ (pericarditis)ዝበሃሉ) ኣብ ኣዝዩ ዉሑድ ኣጋጣሚ ድሕሪ Pfizer ከምኡውን Moderna ዝበሃሉ ክታበታት ናይ ኮቪድ-19 ምውሳድ ከምዝተራእዩ ጸብጻብ ተዋሂቡሎም ነይሩ። እዞም ተርእዮታት እዚኦም ዝበዝሕ ግዜ ኣብ ንኣሽቱ መንእሰያት ደቂ ተባዕትዮ ድሕሪ ዝተወሰኑ መዓልታት ድሕሪ ክታበት ተራእዮም። ዝበዝሑ ካብቶም እዚ ምልክታት እዚ ዝተራእየሎም ሰባት የዕረፎም ቅልል ዝበለ ሕክምናዊ ክንክን ምስተገብረሎም ጥዕንኦም ተመሓይሹን ቀልጢፎም ሓውዮምን። ድሕሪ ምኽታብኩም እዞም ዝስዕቡ ምልክታት ምስ ዝረኣዩኹም፣ ብህጹጽ ሕክምናዊ ምኽሪ ክትረኽቡ ኣለኩም፦

- ቃንዛ ኣፍ-ልቢ
- ሕጽረት ትንፋስ
- ቅልጡፍ ህርመት፣ ፈርፈርታ ወይ ዲግዲግ ዝብል ህርመት ልቢ ምህላው ዝስምዓካ ስምዒት

ኣብ ዝሓለፈ ክታበት ኣብ ዝወሰድኩሙሉ ግዜ ብርቱዕ ጎድናዊ ሳዕቤን ኣጋጢሙኩም ምስ ዝነብር ተወሳኺ ክታበት ከይትወስዱ ወይድማ ክታበትኩም ከተዳናጉይዎ ንመክር። ብዛዕባ እዚ ጉዳይ ዝምልከት ምስ ሓኪምኩም ወይ ፍሉይ ክኢላ ሓኪም ክትዘራረቡሉ የድሊ። ከመይ ጌርካ ጎናዊ ሳዕቤናት ከም እትሕብር ንምፍላጥ ኣብ ድሕሪት ገጽ ናይቲ ወረቐት ተመልከት።

ኣብታ ናብ ቆጸራ እትኸዱላ መዓልቲ ጽቡቕ እንተዘይሃሊኹም እንታይ ክትገብሩ ኣለኩም?

ጽቡቕ ምስ ዘይስመዓኩም፣ ክታበት ንምውሳድ ክሳዕ እትሓውዩ ተጸበዩ። ረስኒ እንተሃልዩካ ወይ ንኻልኦት ከላብዕ ይኽእል ኢየ ኢልካ እንተሓሲብካ ኣብ ቆጸራ ክትሳተፍ የብልካን።

ዋላ ድሕሪ ክታበት ምውሳድኩምን ብሕማም ኮቪድ-19 ክትትሓዙ ትኽእሉ ዶ?

እዚ ናይ ኮቪድ-19 ክታበት ኣብዚ ወቕቲ ጽድያን ክረምትን ብኸቢድ ሕማም ኮቪድ-19 ናይ ምትሓዝ ዕድል ከም ዝንኪ ክገብር እዩ። ኣካላትኩም ካብዚ ክታበት ተወሳኺ ናይ ምክልኻል ብቕዓት ንኸጥሪ ዉሑድ መዓልታት ከድልዮ ይኽእል እዩ። ከም ኩሎም ዓይነታት መድሃኒት፣ ምሉእ-ብሙሉእ ውጽኢታዊ እዩ ክበሃል ዝከኣል ክታበት የልቦን። ገለ ሰባት ክታበት ወሲዶም ከብቅዑ ኮቪድ-19 ክሕዞም ይኽእል እዩ፣ ይኹን'ምበር ዝኾነ ረኽሲ ከቢድ ክኸውን ኣይክእልን እዩ።

ኩሎም ክትወስድዎም ዝግባእ ክታበታት ዘይወሰድኩም ምስ እትኾኑ

ብቑዓት እንተኾንኩም ግን ከኣ ቅድሚ ሕጂ ዘይተኸተብኩም እንተኾንኩም ወይ እቲ ኣቐዲሙ ዝነበረ ክታበት እንተ ኣምሊጥኩም፣ ሕጂ'ውን ኣብዚ ጽድያ ሓደ መጠን ክታበት ክትወስዱ ይግባእ። መብዛሕትኦም ሰባት ነቶም ዘምለጡዎም ክታበት ንምኽሓስ ተወሳኺ መጠን ክታበት ኣየድልዮምን እዩ። ስርዓት ምክልኻልኩም ኣዝዩ ዝደኸመ እንተኾይኑ፣ ሓኪምካ ነቲ ናይ ጽድያ ክታበት ምስወስድኩም ድሕሪ ሰለስተ ወርሒ ተወሳኺ መጠን ክታበት ክትወስዱ ክመኽረኩም ይኽእል እዩ።

ድሕሪ ክታበት ምውሳደይ ክጽበ ድዩ ዘለኒ?

ናይ ኣለርጂ ታሪኽ እንተሃልዩካ፣ ወይ ድሕሪ'ቲ ኣቐዲምካ ዝወሰድካዮ ክታበት ቕጽበት ግብረ መልሲ እንተኔሩካ፣ ድሕሪ ክታበት ን15 ደቓይቕ ክትጸንሕ ክትምከር ትኽእል ኢኻ። ነቲ ክታበት ዝህብ ሰብ ከም ዝሓበርኩም ኣረጋግጹ።

ተወሳኺ ሓበሬታ

ንዝያዳ ሓበሬታ ኣብዚ ኣብ ታሕቲ ዘሎ ናይ ኮቪድ-19 መምርሒታት ከተንብቡ ትኽእሉ

ኣብዚ **Coronavirus vaccination** on NHS.UK ብጻሕ።

ድሕሪ ምኽታብኩም **ብዛዕባ እትጽበይዎም ነገራት ዝምልከት ሓበሬታ ዝሓዘ ተበታኒ ወረቐት ካብ** ከተውርድዎ ትኽእሉ ወይድማ ክትእዝዙ ትኽእሉ።

ብዛዕባ እቲ Pfizer ዝበሃል **ናይ ዓበይትን ናይ ዕድሚኦም 12 ዓመትን ልዕሊኡን ዝኾኑ መንእሰያትን ካብ 5 ክሳብ 11 ዓመት ዝዕድሚኦም ህጻናትን ካብ 6 ወርሒ ክሳብ 4 ዓመት ዝዕድሚኦም ዕሸላትን** ክታበት ከምኡ'ውን ብዛዕባ እቲ Moderna ዝበሃል **ናይ ዓበይቲ ክታበት እንተላይ ኣብ ክታበትኩም ክህልዉ ዝኽእሉ ጎናዊ ሳዕቤናት ዝያዳ ዝርዝር ሓበሬታ ኣንብቡ።**

ብተወሳኺ ዝጠርጠርኩሞም ጎድናዊ ሳዕቤናት በቲ ናይ Yellow Card ነቑጣ መርበብ ሓበሬታ ወይ ብቑጽሪ 800 731 6789 (9ቅ.ቀ ክሳብ 5ድ.ቀ ካብ ሰኑይ ክሳብ ዓርቢ) ኣብ ዘሎ ግዜ ክትድዉሉ ትኽእሉ ወይድማ ነቲ ናይ Yellow Card መተግበሪ ካብ መርበብ ሓበሬታ ከተውርድዎ ትኽእል።

www.mhra.gov.uk/yellowcard

ኣበራታዒ ክታበት ክትወስድ ክትዕደም ኢኻ፣ ሓፈሻዊ ሓኪምካ ነቲ ክታበት ክህበካ ይኽእል ወይ ድማ **NHS መተግበሪ** ተጠቒምካ ቆጸራ ክትሕዝ ትኽእል ኢኻ።

Download on the App Store

GET IT ON Google Play

ወይ ድማ ኣብ ቀረባኻ ዝርከብ ናይ ክታበት ነቑጣ ንምርካብ ኣብ **www.nhs.uk/vaccine-walk-in** ክትውከስ ትኽእል ኢኻ።

© Crown copyright 2025. 1p 750k MAR 2025 (APS). Product code: C25SP2TIG Tigrinya. UK Health Security Agency gateway number 20241117. The leaflet can be ordered using the above product code, or downloaded from: **www.healthpublications.gov.uk**, by calling: 0300 123 1002 (lines are open 8am to 6pm Monday to Friday).

There are also translated versions of this leaflet in Albanian, Arabic, Bengali, Bulgarian, Chinese (simplified), Chinese (traditional, Cantonese), Estonian, Farsi, French, Greek, Gujarati, Hindi, Italian, Latvian, Lithuanian, Pashto, Polish, Portuguese, Punjabi, Romanian, Romany, Russian, Somali, Spanish, Tagalog, Tetum, Tigrinya, Turkish, Twi, Ukrainian, Urdu, Yiddish and Yoruba. You can also download an audio version and BSL video, and order a braille and large print copy.